

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА безпеки життєдіяльності

(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

В. В. Данішевський

15 жовтня 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-педагогічна підготовка

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 263 «Цивільна безпека»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Цивільна безпека»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь доктор філософії

(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник Налисько Микола Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науково-педагогічна підготовка – це дисципліна яка вивчає основні поняття педагогіки вищої школи, управління освітнім процесом у вищому навчальному закладі, специфіку професійної педагогічної діяльності, процес наукового пошуку як сферу людської діяльності в якій відбувається виробка й теоретична систематизація об'єктивних знань.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30	1	30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи				
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч:	90	3	90	
підготовка до аудиторних занять	30		30	
підготовка до контрольних заходів	10		10	
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	50		50	
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Науково-педагогічна підготовка» є формування у аспірантів дослідницьких та педагогічних компетенцій.

Завдання дисципліни «Науково-педагогічна підготовка» є формування загальних уявлень про сутність та специфіку педагогічної діяльності; знайомство з вимогами до особистості педагога; формування професійної культури педагога; вивчення методів педагогічного дослідження; розвиток когнитивних здібностей та інформаційно-комунікативної культури аспіранта, підготовка аспіранта до використання знань сучасної педагогіки у професійної педагогічної діяльності.

Пререквізити дисципліни.

«Історія та культура України», «Психологія», «Психологія праці та її безпека», «Культура безпеки», «Пожежна безпека виробництва» за освітнім рівнем бакалавра. «Психологія безпеки в надзвичайних ситуаціях», «Психологія і педагогіка вищої школи», «Охорона праці в будівельній галузі» за освітнім рівнем магістра.

Постреквізити дисципліни.

Виконання наукових досліджень.

Компетентності.

Загальні компетентності: ЗК04. Компетентність у розробці, плануванні та реалізації дослідницьких інвестиційних та інноваційних проектів і програм. Спроможність працювати у науковій та професійній групі з дотриманням етичних зобов'язань, координувати свою роботу з отриманими результатами інших членів наукових напрямів, підпорядковувати цілі своєї роботи основним цілям роботи напряму дослідження. ЗК05. Здібність самостійно шукати власні шляхи вирішення проблеми, критично сприймати та аналізувати чужі думки та ідеї, рецензувати публікації та автореферати, робити правильні і науково обгрунтовані висновки з аналізу результатів власних досліджень. ЗК06. Компетентність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: ПК03. Компетентність в проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел за темою дисертації. Компетентність у публічному представленні та захисті результатів наукових досліджень. Здатність брати участь у критичному діалозі у напрямку наукових досліджень по темі дисертаційної роботи, міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію. Науково обгрунтовувати та оцінювати отриманні результати. ПК04. Здатність до генерування бізнес-ідей та прояву ініціативи щодо впровадження та виробничого використання результатів наукового дослідження. Компетентність у інноваційних методах навчання і методик викладання фахових дисциплін. ПК05. Здатність застосовувати знання основ педагогічної діяльності, дидактики вищої школи, традиційні та інноваційні форми навчання і педагогічні технології у сфері професійної діяльності.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми «Цивільна безпека»):

ЗР 06. Вміння та навички працювати з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами (наприклад, Scopus, Web of Science, Web of Knowledge, Astrophysics, PubMed, Mathematics, Springer, Agris, GeoRef та ін.). ЗР 07. Знання, розуміння, вміння та навички використання правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку, розуміння змісту і порядку розрахунків основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності (індекс цитування, індекс Гірша (h-індекс), імпакт-фактор (ІФ, або IF)). ЗР 09. Вміння та навички організовувати творчу діяльність та процес проведення наукових досліджень, використовувати сучасні технології наукової роботи, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗР12. Знання та розуміння структури вищої освіти в

Україні, специфіки професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. ЗР13. Знання та вміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти, сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні методи навчання. ЗР14. Вміння та навички організувати творчу діяльність, роботу над статтями та доповідями, виконувати незалежні оригінальні і придатні для опублікування дослідження у сфері проблем менеджменту сучасних українських організацій, проводити дослідження щодо підвищення їх ефективності, організовувати самоперевірку відповідності матеріалів дисертації встановленим вимогам. ЗР16. Вміння та навички планувати та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження, формулювати мету, задачі, об'єкт і предмет дослідження, формувати структуру і розробляти план дослідження, створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких відповідає вимогам рецензентів на національному та міжнародному рівнях. ЗР17. Вміння та навички спілкуватися в діалоговому режимі зширокою науковою спільнотою та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності з метою обговорення дискусійних питань, результатів досліджень, узгодження дій і спільної роботи на конференціях, симпозіумах, наукових семінарах, доводити результати досліджень та інновацій до колег, публічно представляти, захищати результати своїх досліджень, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою, використовувати сучасні засоби візуальної презентації результатів дослідження.

Методи навчання. використання лекційних курсів, консультації провідних фахівців, самостійна робота із джерелом інформації, участь у науково-практичних семінарах та конференціях, публікації тез доповідей.

Форми навчання: групові, індивідуальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Педагогіка вищої школи					
1. Основні підходи й методологія педагогіки й психології вищої школи	8	2			6
2. Основи дидактики вищої школи	8	2			6
3. Форми, методи, технології вищої школи	8	2			6
4. Організація самостійної роботи студентів	8	2			6
5. Педагогічний контроль і оцінка у вищій школі	8	2			6
6. Основи теорії й практика класичної тестології	8	2			6
7. Педагогічне проектування, інновації, моніторинг	8	2			6
8. Управління професійною освітою	8	2			6
9. Виховні системи у ВНЗ	8	2			6
Разом за змістовим модулем 1	72	18			54
Змістовий модуль 2. Психологія вищої школи					
10. Студент як суб'єкт освітнього процесу	8	2			6
11. Особливості педагогічної взаємодії в умовах вищої школи	8	2			6
12. Педагогічна майстерність викладача ВНЗ	8	2			6

13. Психологічні основи виховання студентів і роль студентських груп	8	2			6
Разом за змістовим модулем 2	32	8			24
Змістовий модуль 3. Дослідження в теорії та практики освіти					
14. Використання методів наукового пізнання	8	2			6
15. Розвиток основних вмінь та навичок дослідницької поведінки педагога	8	2			6
Разом за змістовим модулем 3	16	4			12
Підготовка до екзамєну					
Усього годин	120	30			90

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Основні підходи й методологія педагогіки й психології вищої школи. Предмет і об'єкт педагогіки й психології вищої школи. Завдання педагогіки й психології вищої школи. Основні категорії дисципліни. Парадигми вищого утворення: педагогічна, андрагогическая, акмеологическая, комунікативна. Структура методологічного знання: філософський, загальнонауковий, конкретно-науковий і технологічний рівні. Завдання сучасної педагогіки вищої школи. Структура вузівського освітнього процесу.	2
2	Основи дидактики вищої школи. Загальні уявлення про дидактику. Сутність структура та мотивація навчання. Принципи навчання як основний орієнтир у викладацької діяльності	2
3	Форми, методи, технології вищої школи. Лекції, практичні заняття, семінарські заняття, колоквіум. Евристичні методи навчання.	2
4	Організація самостійної роботи студентів. Підготовка до аудиторних занять. Підготовка до контрольних заходів. Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях. Репродуктивний, конструктивний та творчо-пошуковий рівні самостійної роботи.	2
5	Педагогічний контроль і оцінка у вищій школі. Курсове та дипломне проектування.	2
6	Основи теорії й практики класичної тестології. Педагогічне тестування як засіб підвищення якості контролю ефективності освітнього процесу. Комп'ютерне тестування: його завдання, специфіка організації. Інтернет-іспит.	2
7	Педагогічне проектування, інновації, моніторинг. Технологія проектування змісту освіти. Технологія проектування змісту навчання. Освітньо-професійна програма вищої освіти. Програма дисципліни.	2
8	Управління професійною освітою. Функції навчально-методичного управління. Завдання підрозділів навчально-методичного управління. Діагностика якості підготовки.	2
9	Виховні системи у ВНЗ. Психологічні та соціологічні аспекти викладання. Стиль керівництва студентами.	2

10	Студент як суб'єкт освітнього процесу. Студент як суб'єкт навчальної діяльності. Вікові й індивідуальні особливості розвитку студента. Психолого-педагогічні особливості обдарованих студентів.	2
11	Особливості педагогічної взаємодії в умовах вищої школи. Мовна комунікація. Немовна комунікація.	2
12	Педагогічна майстерність викладача ВНЗ.	2
13	Психологічні основи виховання студентів і роль студентських груп. Аксиограма особистості студента. Формування особистості фахівця на основних етапах професійного становлення. Самоосвіта, самовиховання, соціалізація. Реалізація процесу формування цілісної особистості студента в практиці роботи вузу.	2
14	Використання методів наукового пізнання. Методи емпіричного дослідження. Вивчення літератури й інших джерел. Документальна база дослідження. Спостереження як основа наступних теоретичних і практичних дій. Види спостереження. Істотні риси педагогічного спостереження. Вимоги, пропонувані до процесу спостереження. Спостереження як засіб пізнання. Порівняння. Вимоги, пропонувані до процесу порівняння. Шляхи проведення процесу порівняння. Аналогія. Перевірка логічності аналогій. Вимір як пізнавальний засіб. Цінність вимірів для дослідницької діяльності. Показники якості виміру. Бесіда. Опитування. Анкетування. Тестування. Вивчення продуктів діяльності. Оцінювання. Метод незалежних характеристик.	2
15	Розвиток основних вмінь та навичок дослідницької поведінки педагога. Поняття проблеми дослідження. Протиріччя дослідження. Процес пошуку проблеми дослідження. Способи формування вміння виділити проблему дослідження. Поняття гіпотези дослідження. Погодженість гіпотези з фактичним матеріалом. Значення гіпотези для дослідження. Значення провокаційних ідей. Способи перевірки гіпотез: теоретичні й емпіричні. Способи формування вміння формулювати гіпотези.	2
	Разом	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття не передбачені навчальною програмою.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальною програмою.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	30
2	Підготовка до контрольних заходів	10
3	Виконання курсового проекту або роботи	—
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	
4.1	Формулювання контрольних питань і визначення понять. Логічна структура питання. Базисна частина питання. Вказівна частина питання. Види питань: уточнюючі, що заповнюють, коректні, не коректні. Питання встановлення подібності й розходження. Питання встановлення причинно слідчих зв'язків. Питання, що припускають дію вибору, заснованого на зважуванні й зіставленні один з одним різних варіантів. Рівні креативної постановки питань.	5
4.2	Класифікація понять і явищ. Поняття як форма логічного мислення. Здатність до узагальнення понять. Механізм логічного мислення при визначенні понять.	5
4.3	Види визначень: оstenсивное й логічне визначення. Вимоги до визначення терміна. Правила визначень термінів: опис, характеристика, роз'яснення за допомогою прикладів, порівняння, розрізнення. Обмеження й узагальнення понять. Загадки як визначення понять. Кросворди. Правила класифікації. Види класифікацій..	5
4.4	Поняття парадокса. Парадоксальність як риса сучасного наукового пізнання миру. Завдання й вправи на розвиток умінь бачити й дозволити парадокси. Образне мислення в ситуаціях дослідницького поводження. Многослойность образу й багатогранність об'єкта. Образне синтетичне мислення. Уміння спостерігати образи як базове в дослідницькій діяльності.	5
4.5	Методика проведення експерименту. Вибір бази для проведення експерименту. Уявний експеримент. Експерименти з реальними об'єктами. Оформлення експериментальних вимірів.	5
4.6	Структурування текстів. Формування вміння структурування текстів. Поняття про висновки й умовиводи. Способи формулювання висновків дослідження. Умовиводу за аналогією. Конструктивність рекомендацій. Методика самооцінки висновків і умовиводів. Поняття метафори. Прийоми побудови метафор. Дивергентне мислення. Конвергентне мислення. Дослідницькі завдання дивергентного й конвергентного типу. Прийоми творчої уяви. Аглотинація. Аналогія. Перебільшення або зменшення. Акцентування.	5
4.7	Дивергентне мислення. Конвергентне мислення. Дослідницькі завдання дивергентного й конвергентного типу. Прийоми творчої уяви. Аглотинація. Аналогія. Перебільшення або зменшення. Акцентування.	5
4.8	Типізація і роль студентських груп	5
4.9	Експеримент. Експеримент, що констатує. Формуючий експеримент. Переваги експериментального вивчення об'єктів. Використання об'єктів і моделей в експериментальній діяльності. Методи емпіричного й теоретичного рівня дослідження.	5

	Абстрагування. Універсальний характер абстрагування. Абстрагування й абстракція. Ідеалізація як граничний випадок абстракції. Конкретизація. Аналіз і синтез. Філософські основи аналізу й синтезу. Взаємозв'язок аналізу й синтезу, їхньої форми. Емпіричний аналіз і синтез.	
4.10	Поворотний аналіз і синтез. Структурно-генетичний аналіз і синтез. Історичний метод дослідження. Індукція й дедукція, їхня філософська підстава й взаємозв'язок. Моделювання. Моделювання суспільних явищ. Методи теоретичного дослідження. Сходження від абстрактного до конкретного як загальна форма руху наукового пізнання. Його основні етапи, їхня сутність і взаємозв'язок	5
5	Підготовка до екзамену	–
	Разом	90

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю знань:

- усне опитування;
- письмове опитування.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

– з першого змістового модуля

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	9
2.	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	9
	Разом:	18

Відвідування лекцій

Присутність аспіранта на лекції оцінюється у 1 бал.

Максимальна кількість балів – 9.

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

а) подання матеріалу однієї з тем розділів програми, які не викладаються на лекціях у вигляді презентації, доповідь та обговорення – 8-9 балів;

б) доповідь без презентації – 6-7 балів;

в) наявність опрацьованого матеріалу – 4-5 балів;

г) анотації опрацьованого матеріалу – 2-3 балів;

д) анотації опрацьованого матеріалу частково – 1 бал.

Інші теми, що винесені на самостійну роботу підлягають перевірці під час контрольних заходів поточного та підсумкових контролів.

– з другого змістового модуля

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	4
2.	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	9
	Разом:	13

Відвідування лекцій

Присутність аспіранта на лекції оцінюється у 1 бал.

Максимальна кількість балів – 4.

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

- а) подання матеріалу однієї з тем розділів програми, які не викладаються на лекціях у вигляді презентації, доповідь та обговорення – 8-9 балів;
- б) доповідь без презентації – 6-7 балів;
- в) наявність опрацьованого матеріалу – 4-5 балів;
- г) анотації опрацьованого матеріалу – 2-3 балів;
- д) анотації опрацьованого матеріалу частково – 1 бал.

Інші теми, що винесені на самостійну роботу підлягають перевірці під час контрольних заходів поточного та підсумкових контролів.

– з третього змістового модуля

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	2
2.	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	9
3.	Відповіді на запитання контрольної роботи	58
	Разом:	69

Відвідування лекцій

Присутність аспіранта на лекції оцінюється у 1 бал.

Максимальна кількість балів – 2.

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

- а) подання матеріалу однієї з тем розділів програми, які не викладаються на лекціях у вигляді презентації, доповідь та обговорення – 8-9 балів;
- б) доповідь без презентації – 6-7 балів;
- в) наявність опрацьованого матеріалу – 4-5 балів;
- г) анотації опрацьованого матеріалу – 2-3 балів;
- д) анотації опрацьованого матеріалу частково – 1 бал.

Інші теми, що винесені на самостійну роботу підлягають перевірці під час контрольних заходів поточного та підсумкових контролів.

Контрольна робота

Контрольна робота містить 2 запитання, на які аспірант зобов'язаний дати у письмовій формі відповіді, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 29.

Максимальна кількість балів за відповіді на запитання контрольної роботи – 58.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

25-29 балів – надано вичерпну відповідь на запитання, приведені необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, подані на них ґрунтовні пояснення.

19-24 балів – надано повну відповідь на запитання, приведені необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не наведені достатні пояснення до них.

13-18 балів – надано повну відповідь на запитання, але приведена тільки частина необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, надані недостатні пояснення до них.

8-12 балів – розкрита суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді зроблена спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

1-7 балів – не повністю розкрита суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

0 балів – дана невірна відповідь на запитання.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за модулі та контрольну роботу.

Порядок зарахування пропущених занять: аспірант самостійно готує конспект пропущеної лекції, відповідає на контрольні питання викладачу під час відпрацювання пропущеної лекції.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Загальні аспекти структурно-змістовного формування стандартів вищої освіти / Антоненко Г.Я., Петренко В.Л., Салов В.О., Сухарніков Ю.В. – К.: Міністерство освіти України, 1998. – 121 с.
2. Закон України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 № 1556-VII.
3. Кузнецов Б.А. Введение в техническое творчество (Первые шаги в науке): Учеб. пособие. – К.: УМК ВО, 1988. – 88 с.
4. Підготовка фахівців / Півняк Г.Г., Пілов П.І., Салов В.О., Хоменко Ю.Т. – Дніпропетровськ: НГА України, 1999. – 165 с.

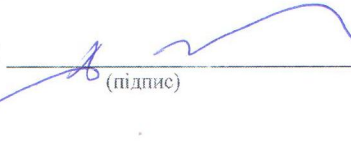
Допоміжна

1. Левківський К.М., Салов В.О. Навчальна книга. Рекомендації до створення: Посібник. – Дніпропетровськ: НГУ, 2002. – 58 с.
2. Мелецинек Адольф. Инженерная педагогика. – М.: МАДИ (ТУ), 1998. – 185 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. www.nbuv.gov.ua.
1. <http://www.dnopr.kiev.ua> – Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.social.org.ua> – Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

Розробник (М. М. Налісько)
(підпис)

Гарант освітньої програми (А. С. Беліков)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності
Протокол від « 30 » 09 2019 року № 5